

13.2 Smient (*Anas penelope*)

1 Samenvatting

Aantal en verspreiding

- Smienten zijn doortrekkers en wintervogel in (zeer) grote aantallen.
- Het aantal niet broedvogels van de smient is in Nederland vanaf 1980 significant gestegen met <5% per jaar, terwijl het over de laatste 10 seizoenen significant gedaald is met <5% per jaar.
- Midwintertellingen van Sovon over de periode 2007/2011 geven aantallen tussen de 5.000 en 35.000 smienten voor de gehele provincie.

Schade

- De schade door de smient varieerde in de periode 2008-2012 tussen € 5.000,- en € 18.000,- en trad vooral op in grasland (zowel blijvend, als nieuw ingezaaid) en wintergraan.

Beleid

- Er geldt een provinciale vrijstelling voor het verontrusten de smient.
- Er gold een provinciebrede ontheffing voor verjaging met ondersteunend afschot van smienten tussen 1 oktober en 1 mei buiten aangewezen foerageergebieden.
- Bij besluit d.d. 20 november 2012 is deze ontheffing voor smienten ingetrokken.

Beheer

- Van de smient zijn geen actuele beheercijfers beschikbaar. Doordat de ontheffing in 2012 door de provincie is ingetrokken komen deze er ook niet.

Overwegingen

- Afschot is lastig doordat de smient 's nachts foerageert. Een ontheffing daarvoor is recentelijk ingetrokken.

Voorstel

- Voor de smient nu geen ontheffing aanvragen.
- Voor diersoorten waarvoor op dit moment geen ontheffing of aanwijzing kan worden aangevraagd wegens gebrek aan onderbouwing beveelt de Fbe betrokken partijen aan de registratie te intensiveren en aanvullende gegevens te verzamelen. Zo nodig zal de Fbe alsnog ontheffing aanvragen.

2 Aantal en verspreiding

Landelijk

De smient is doortrekker en wintergast in zeer groot aantal. Figuur 1 toont de aantallen niet broedvogels per hoofdgebied in Nederland gemiddeld over alle maanden tussen 2005/06 en 2009/10. Figuur 2 laat voor elk seizoen het gemiddeld aantal vogels per maand zien en de standaardfout, waarbij seizoenen lopen van juli tot en met juni. Het aantal niet broedvogels is in Nederland vanaf 1980 significant gestegen met <5% per jaar, terwijl het over de laatste 10 seizoenen significant gedaald is met <5% per jaar.

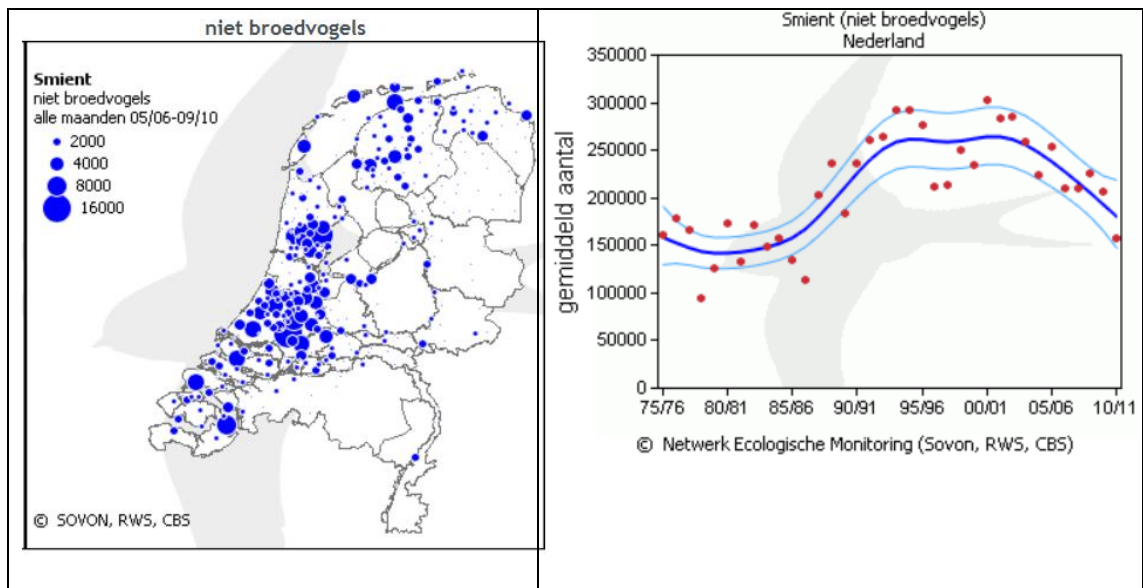

Fig.1. Gemiddeld aantal niet broedvogels smient en Fig.2. Aantalverloop (watervogelmeetnet).

Provinciaal

De smient is in Groningen een broedvogel, doortrekker en wintergast. Smienten komt als broedvogel zeer zeldzaam voor in Groningen. De belangrijkste gebieden voor de smient in Groningen zijn het Zuidlaardermeergebied (ca. 8700) en het Lauwersmeergebied (ca. 7500) (SOVON, 2002). De eerste wintergasten arriveren in september-oktober en nemen in de loop van de winter toe tot het seizoensmaximum in maart. In april daalt het aantal smienten en in mei komt de soort praktisch niet meer in de provincie voor. De smient houdt zich hoofdzakelijk in het westen van de provincie op en wordt uitsluitend op grasland aangetroffen.

De provinciale indexcijfers van de ontwikkeling van de smient acht Sovon te onzeker zijn voor gebruik. Midwintertellingen van Sovon over de periode 2007/2011 geven aantallen tussen de 5.000 en 35.000 smienten voor de gehele provincie.

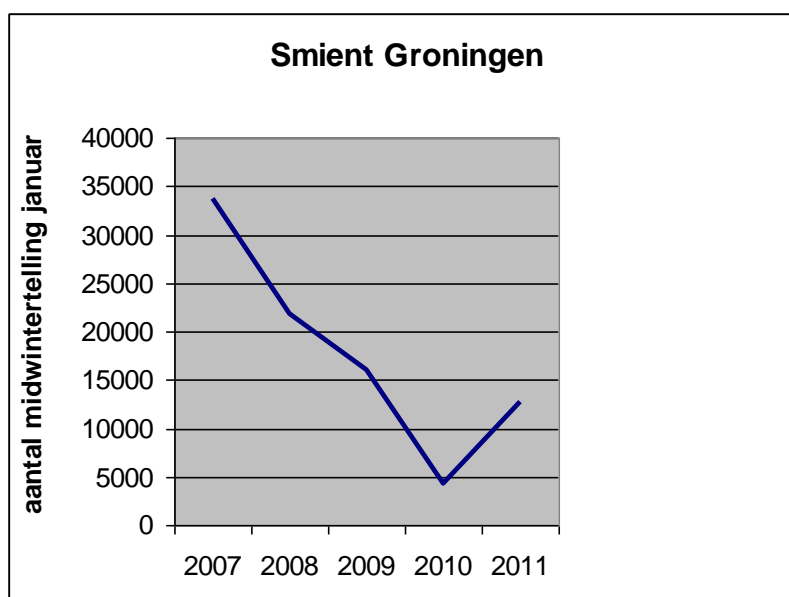

Fig.3. Midwintertelling (Bron: Sovon)

3 Schade

De schade door de smient varieerde in de periode 2008-2012 tussen € 5.000,- en € 18.000,- en trad vooral op in grasland (zowel blijvend, als nieuw ingezaaid) en wintergraan.

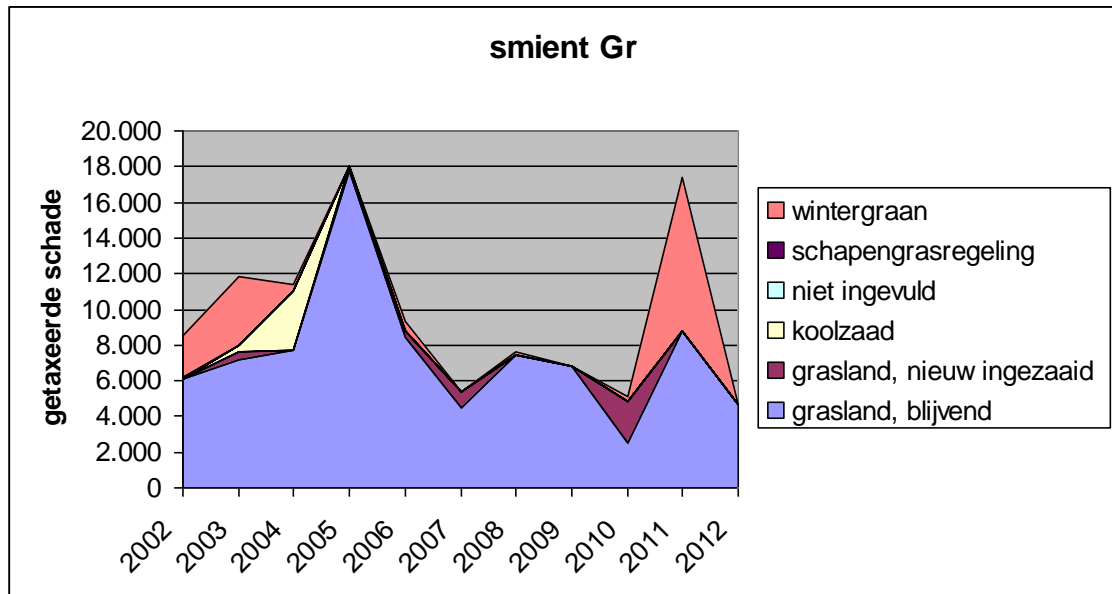

Fig. 12. Getaxeerde schade door smient

4 Beleid

De smient is een beschermde inheemse diersoort. De smient is aangewezen als soort die in de provincie Groningen veelvuldig belangrijke schade kan veroorzaken. Op grond hiervan geldt een provinciale vrijstelling voor verontrusten.

Op 13 oktober 2009 werd een provinciebrede ontheffing voor afschot verleend, van 1 oktober tot 1 mei van onder andere smienten ter bestrijding van belangrijke schade aan akkerbouwgewassen, vollegrondsgroenten, de eerste snede van nieuw ingezaaid grasland, alsmede overjarig grasland. Bij besluit d.d. 20 november 2012 is deze ontheffing voor wat betreft smienten ingetrokken. Het schadebedrag is relatief laag en schadebestrijding is lastig doordat de smient s nachts foerageert. Het verjagen van smienten van kwetsbare percelen (met akoestische en visuele middelen en persoonlijke verjaging, bleef wel geoorloofd. Bij incidentele schade kan ad hoc ontheffing aangevraagd worden.

5 Beheer

De Handreiking Faunafonds (Oord 2009) geeft enkele visuele en akoestische middelen om schade door smienten te voorkomen. Afschot van enkele smienten zal een verjagend effect hebben op de overige smienten. Deze zullen zich mogelijk verspreiden over omliggende percelen. Smienten blijken erg gevoelig te zijn voor verstoring door jacht (Brown 1989; Madsen, 1988), Ze wijken dan uit naar gebieden zonder verstoring (Owen *et al.* 1986; Madsen 1988). Onduidelijk is wat het effect van afschot is op de langere termijn. Moeilijkheid bij het verjagen van smienten is dat ze overdag op grote open wateren verblijven en s nachts foerageren op graslanden. Bestrijding op schadepercelen

zou met name 's nachts plaats moeten vinden, maar verjaging met het geweer kan niet 's nachts maar wel bij zonsopkomst en -ondergang.

Van de smient zijn geen actuele beheercijfers beschikbaar. Doordat de ontheffing in 2012 door de provincie is ingetrokken komen deze er ook niet.

6 Overwegingen

Afschot is lastig doordat de smient 's nachts foerageert. Een ontheffing daarvoor is recentelijk ingetrokken.

7 Voorstel

- Voor de smient nu geen ontheffing aanvragen.
- Voor diersoorten waarvoor op dit moment geen ontheffing of aanwijzing kan worden aangevraagd wegens gebrek aan onderbouwing beveelt de Fbe betrokken partijen aan de registratie te intensiveren en aanvullende gegevens te verzamelen. Zo nodig zal de Fbe alsnog ontheffing aanvragen.